

JEKLARSKI MAGNATI SI POLNIJO ARZENALE

PRIPRAVLJANJE Z BOMBAMI,
STROJNICAMI IN ŽICAMI ZA
"ZAŠČITENJE" DELAVEV

Petmiljardno bogastvo preveva strah
pred organizirano delavsko silo

Odbor za zgraditev velike industrialne unije
v jeklarskih obratih se je naloge resno lotil

ZVEZA jeklarskih korporacij, kateri načeljuje Eugène Grace, predsednik Bethlehem Steel kompanije, je pred tedni objavila izjavo, da bo svoje delavce "protektirala" z vsemi sredstvi proti usiljivcem "zunanje unije". Jeklarske korporacije, združene v American Iron and Steel Institute, imajo skupno pet milijard dolarjev imovine. To je ogromno bogastvo. V svojem boju proti Lewisovemu odboru za industrialno organizacijo je zveza jeklarskih korporacij potrošila samo za oglašanje v časopisih pol milijona dolarjev — in to v teknu desetih dneh.

Jeklarski baroni misljijo resno. Kajti njihova izjava, da se bodo proti "umešavanju zunanje unije" poslužili vseh sredstev, ni bila prazna pretinja. Jeklarske korporacije kontrolirajo v krajih, kjer imajo tovarne, skoraj vse župane, šerife, aldermane, policijske šefe, Ameriško legijo in razne druge "patriotične" organizacije ter posamezne lokalne politične bosse. Poleg tega imajo čete svojih oboroženih deputijev — tolpe nižinskih tipov in profesionalnih gangsterjev, ki jim je ubiti stavkarja toliko kakor muho.

Odbor, ki vodi kampanjo za združenje jeklarskih delavcev v industrialni uniji, je objavil podatke, ki jih je zbral o pripravah jeklarskih baronov na civilno vojno. Prične se čim bi delavci zastavili. Založili so se s puškami, strojnicami, revolverji, krepelji in s plinskim bombami, ki povzročajo solzenje in bljuvanje. Tudi policijski organi v jeklarskih centrih in šefi policijskega dela, med drugim, Ameriško legijo in razne druge "patriotične" organizacije ter posamezne lokalne politične bosse. Poleg tega imajo čete svojih oboroženih deputijev — tolpe nižinskih tipov in profesionalnih gangsterjev, ki jim je ubiti stavkarja toliko kakor muho.

Med delavci v jeklarnah se giblje stotine štipionov in agentov provokatorjev, katere so kompanije najele to poletje. Gangsterji se pripravljajo, da bodo vsakega unijiskega organizatorja brutalno pretepli čim se prikaže na kompanijsko posest ali pa v mestu, ki ga vladajo politiki pod kontrolo kompanije.

Jeklarski trust in druge velike jeklarske korporacije počne vse to "za protektiranje svojih delavcev". Teror, ki ga uvažajo v svojih grofijah nad izkoričanimi tlačani, je Hitlerjev in Mussolinijev način "protektiranja" delavcev.

Okrug tovarn napeljujejo žice, v katere bodo v slučaju stavek spustili električni tok, da piketi ne bodo mogli do skebov. Na stolpih instalirajo žarkomete in podlage za strojnice. Vse za "protektiranje" delavcev!

Jeklarski baroni so dobri, pa hočejo graditelje svojih bogastev varovati pred nesrečo industrialne unije!

Ampak tudi odbor za industrialno unijo misli resno in deuje neumorno, da delavce v kraljestvih jeklarskih magnatov organizira, kajti le če se organizirajo na ta način in se z baroni odločno spoprimejo, se bodo otresli kompanijske "protekcije" in si zboljšali svoj položaj.

"PREDNO SE ŠPANIJA UMIRI, JE TREBA POKLATI 300,000 LJUDI"

Spanijo so vladali dolga stoletja aristokrati, cerkveni knezi, samostani, sateliti dinastične in vojaške kamarila. Vojštvo je bilo sila, na katero so se opirali vsi izkoričevalni sloji.

Po padcu monarhije in ustavovitvi republike so bili poleg

GENERAL FRANCISCO FRANCO
klerikalnih mogotcev vojaških poveljniki prvi, ki so organizirali sabotažne akcije. Tu in tam so zaradi vaje poviželi tudi oborožen odpor. Republika je premagala vse, ni pa bila v stanju iztrebiti zlo, ki je nepre-

stano pretilo njenemu obstoju. Odločilna bitka je moralna priti. Začela se je pred dobrimi tremi tedni. Skoraj vsa španska armada se je na povelje svojih reakcionarnih generalov pognala v boj proti republiki. Sedanja civilna vojna v Španiji je vojna v najpopolnejšem pomenu besede. Kolje vse od kraja. Vrhovni komandan je general Francisco Franco, ki slovi za zelo večrega vojnega stratega in poveljnega.

Po mišljenju je fanatičen katoličan, sovražnik delovnega ljudstva in borec za koristi izkoričevalnega sloja. Ko se je civilna vojna pričela, je dejal, da je prepričan v svojo zmago, da bo treba preje poklati vsaj kakih tri sto tisoč Špancev (delavcev in kmetov)! Kljub svoji pobožnosti je nавlekpel za pokolje katoličanov v Španiji tisoče krvoljčnih barbarov mohamedanske vere iz španskih kolonij v Afriki, ki more za zavavo. Vse to mu bo cerkev odpustila, ako ji reši ogromne posesti in politični vpliv, s katerim je nadvladovala bedno špansko ljudstvo stoletje za stoletjem vse do padca gnilih Alfonzove monarhije.

JUNAŠTVO ZAVEDNIH DELAVK V ŠPANIJI

Ako bodo delavci v sedanji civilni vojni v Španiji poraženi, ne bo to kriva žensk. Kajti dolej se niso že v nobenem odporu delavstva borile proti sovražnikom z orožjem v tolkišem številu in s tako vnemo, kakov se bore danes delavke v Španiji.

V Barceloni ali v Madridu, v Asturiji, v Andaluziji, na se-

verni in južni fronti — povsod so jih poslali iz Maroka nad delavce v Španiji fašistični generali, se Spanke bore brez strahu. Poročevalci kapitalističnih listov se divijo tej odločnosti in volji za boj v korist ljudske republike, toda uredniki v Angliji, v Zed. državah in drugih kapitalističnih deželah, ki citajo poročila iz Španije, se ne divijo, kajti strah jih prese ne ob pomici, če se nekoga dne ženske upro z moškimi vred tudi v njihovih deželah in pometejo sistem izkoričanja! To je vzrok, čemu konservativno časopisje v Franciji, Angliji in Zed. državah brez skrivnega simpatizira z rabljimi, ki si pripravljajo napraviti iz Španije fašistično državo!

JSZ zbirajo poseben kampanjski sklad, ki se ga bo uporabilo v agitacijske namene med slovenskim in po možnosti med drugim jugoslovanskim delavstvom v letošnjem volilnem boju.

Clane in somišljenike urgiramo, da naj obišejo z nabiralnimi polami somišljenike in delavce vobče. Najuspešnejše je uporabiti v ta namen piknike in druge zabave in pa čas po sejah.

V načrtu imamo kampanjske ture in proti jeseni sklicanje shodov, to pa je naloga, ki se je brez gmotnih sredstev ne more vršiti.

Kapitalistične organizacije razpolagajo s stotisočaki in milijoni v propagandi za zavajanje delavcev. V delavskih organizacijah delujejo člani brez odškodnine, ker imajo prepiranje in zavest, da se šrtvujejo za stvar, ki je njim v korist. Potrebna pa so sredstva za kritje vozni govornikom, ki jih pošiljam na naselbine, za potne stroške agitatorjev, ki jih pošljemo na daljše ture, za letake, oglašanje, najemnine dvoran in druge slične svrhe.

SYGAN, PA.

Konferenca klubov JSZ in društva Prosvetne matice v nedeljo 23. avgusta.

Po konferenci piknik v Morgan Parku.

Berlin in Rim podaljšala klanje v Španiji

Delavstvu v Španiji prisikočile na pomoč mnoge unije v Z. D.

Napredne ameriške unije so se odzvale klicu delavskih socialističnih internacionale in pričele zbirati gmočna sredstva v pomoč proletariatu v Španiji, ki je že par tednov v krvavih borbi proti fašistični kontrarevoluciji.

Unije oblačilne industrije v Zed. državah so sklenile zbrati v podporo tovarišem v Španiji \$100,000. Podpora organizacije Workmen's Circle je sklenila poslati iz svoje blagajne in s pomočjo društvenih protovoljnih prispevkov \$25,000.

Na skupnih socialističnih in komunističnih shodih v New Yorku, v Chicagu in drugje se je zbralo v ta namen več tisoč dolarjev. Gmočno pomoč španskim delavcem nudijo dalje delavskie organizacije v Franciji, Angliji, Belgiji, Sovjetski Uniji itd.

Seja članstva soc. stranke v Chicagu

V četrtek 20. avgusta se bo vrnila na 3206 Wilton Ave. seja članstva soc. stranke čikaškega okraja. Je izredno važna. Tajnik McDowell apelira,

LAŽNJIVO ZVRAČANJE KRIVDE

Na sliki je del notranjosti katedrale v mestu Seville v Španiji, ki je bila v sedanji civilni vojni poškodovana toliko, da se zgrajajo vsi zunanjini obozvezlci umetnin. Fašistična propaganda dolži "komuniste" odgovornim. Danes jim je namreč vsak pristaž republike in demokracije v Španiji "komunist". Dejstvo je, da so razdejanje umetnin v sevillski katedrali povzročili fašisti.

Dve delavski skupini v Sloveniji se zedinili za skupen program

Namen je boj za demokracijo in svobodo. — "Slovenska zemlja" je fuzija mačkovcev, levicarskih marksistov (bivših komunistov) itd.

Tudi v Jugoslaviji, posebno v Sloveniji, je v teku akcija za združenje socialistov in drugih demokratičnih skupin v boju za odpravo izjemnih zakonov, diktature in za splošno, enako in tajno volilno pravico.

Danes objavljamo izjavo o sporazumu, ki smo ga socialisti sklenili s politično skupino "Slovenska zemlja". Svojim somišljenikom in prijateljem smo dolžni pojasnit, zakaj smo ga sklenili. Prav pa je, da to vedo tudi naši politični nasprotniki in ve vsa javnost.

Politično življenje zadnjih osemnajst let nas je utrdilo v spoznanju, da je prva in najbolj pereča zaitev sedanjega časa rešitev političnega vprašanja; demokratizacije in notranje ureditve države. Dokler je to politično vprašanje na dnevnem redu, ni mogoče pravilno in v uspehom reševati go-

spardske, socialne in kulturne probleme, ki jih življenje vsak dan ustvarja.

Vsi dosedanjih poskusov uređevanje notranjih razmer so doslej propadli. Država se ni mogla urediti na podlagi Vidovdanske ustawe. Tudi diktatura teče vprašanja ni rešila. Pač pa je vzelja ljudstvu državljanke pravice. Onemogočila ali vsaj zavrla je javno delovanje demokratičnih političnih strank. Na razvalinah pa sta se razpali neznačajnost in politična nemoralja, ki sta še danes glavnini znak naše dobe.

Mi socialisti smo prepirčani, da je rešitev perečih notranjih političnih vprašanj mogoča samo na ta način, da se ljudstvu vrne politično svobodščina.

(Dalje na 5. strani)

NADUTA ZAVRATNOST FAŠISTIČNIH VLAD V MEDNARODNIH ODNOŠAJIH

Delavska socialistična internacionala in mednarodna zveza unij ustanovile pomočno akcijo

G E N E R A L I, ki so podvzeli fašistično revolto za strmoglavljenje demokratične vlade v Madridu in za ponovno zasušenje španskega ljudstva, bi bili že poraženi, kljub temu, da so kontrolirali in potegnili za seboj skoro vso špansko armado, ako jim ne bi prisikočila na pomoč z zlatom, z vojnimi aeroplani ter municijo Musolini in Hitler.

Fašiste po vsem svetu druži sovraščdo do marksističnega, mednarodno organiziranega delavstva. Edino vsled tega sovraščdo je fašistična reakcija po svetu ponudila španskim veleposlancem in upornim generalom svojo pomoč v boju proti legalni, demokratično izvoljeni vladi, katero hočejo poveljniki stare, fevdalne Španije nadomestiti s fašistično diktaturo.

Francija, ki si prizadeva ohraniti mir v Evropi, je nujno predlagala Hitlerju in Mussoliniju ter drugim vladam pakt, v katerem se bi vse zavezale, da bodo neutralne v sedanjem španskem konfliktu. Bilo bi sicer pošteno, da bi pomagale v Madridu, katero je postavila velika večina španskega ljudstva, ampak fašistični režimi ne poznajo poštenja. Francija je zategadelj smatrala, da bo za Evropo in Španijo pridobitev že to, če bodo druge dežele vsaj nevtralne in se zavezale, da ne bodo pomagale ne španski vladni in ne fašistični kontrarevolucionarji.

Toda Hitler in Musolini sta dan za dnevnim cincala in izbegavala jasnemu odgovoru na francosko noto. Hitler se je ob enem izgovarjal, da ne more kar na slepo obljubiti nevtralnosti, kajti delavski preki so v Barceloni že obsolili v smrt 4. načine in tudi izvršili obsodbo. Bili so kajpada Hitlerjevi agentje in pomagali fašistom. To dejstvo je Hitler namenoma prezrl in le trdil, da je dolžnost Nemčije protektirati svoje državljane kjerkoli, torej tudi v Španiji!

Silovite nevarnosti, ki preti miru v Evropi in ljudstvu v Španiji, se socialistična delavska internacionala zaveda v polni meri. Dne 28. julija je imel njen odbor skupno z odborom delavskih strokovnih internacionalcev sejno v Bruslju, na kateri je sprejet dva proglaša in ju naslovil delavstvu vseh dežel. Eden se tiče borbe za mir in proti fašizmu, drugi pa je apel za moralno in gmotno pomoč delavstvu v Španiji.

"Sodruži! Vsi čutite, da če bo republika in demokracija v Španiji poražena, bo to grozovit udarec na svobodo po vsem svetu," ugotavlja med drugim apel socialistične delavske

(Nadaljevanje na 3. strani.)

J. S. Z. BO SKLICALA MLADINSKE KONFERENCE V TREH MESTIH

Poseben odsek eksekutive JSZ, v katerem so Alice Artach, John Rak in Anton Gardeon, je izdelal načrt za zainteresiranje naše mladine v delavsko-gibanje. Sklicane bodo tri pokrajinske konference, ki se bodo vršile meseca novembra v Chicagu, v Clevelandu in v zapadnem Pennsylvaniji.

Mladinska konferenca za naselbine v zapadni Pennsylvaniji se bo vršila najbrž v Canonsburgu, oziroma v Strabane.

Dnevni red teh zborovanj bo obsegal razna socialna vprašanja, delovanje v unijah, kooperativne, problem delavskih političnih akcij itd. Več o pripravah bo poročano v naslednjih številkah.

Za udeležbo na Clevelandskem zborovanju bo povabljeni

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.50; za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager..... John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Coughlinovo gibanje se samo izdal, da je v službi fašizma

Father Coughlin je nam potreben in kapitalistom je potreben, je v svoji veliki gorenosti za nazadnjaštvo in za ohranitev kapitalizma izbleknil prevzeten skof J. Schrembs, kakor ga v Ameriški Domovini označuje Rev. Matija Jager.

Hinavščina fašistov vseh vrst je nezmerna.

Skof Schrembs trdi, da je Rev. Coughlin voditelj "protektivnega gibanja", ki naj obvaruje ameriške delavce pred komunistično kugo.

Na prvi konvenciji svoje Unije za socialno pravičnost, ki se je vršila par dni koncem prošlega tedna v Clevelandu, je Father Coughlin označil predsednika Rooseveltta in člane njegove administracije za komuniste. Prošlo nedeljo je rohnel toliko, da je vzlil svoji fizični moči omagal predno je končal svoj pripravljeni govor, ki je bil oddajan po radiu v vse kraje Zed. držav.

Njegova konvencija v Clevelandu je bila popolnoma njegova konvencija v popolnem pomenu besede. Dasi je naletel tu in tam na odpor, resnica ostane, da je Narodna unija za socialno pravičnost prav tako privatna posest, kakor farma. Tudi farmarji nagajajo razni "elementi", kot mrčes, divjadična itd., ki se ne briga za "parlamentarni red" in napise. Ampak farma je vzlil temu njegova.

Škofa Schrembsa iz Clevelandu in Gallaghera iz Detroitu sta katoliškim fašistom v Vatikanu pojasnjavala, da će je fašizem Mussolinijevi sorte dober za cerkev v Italiji, čemu ne bi smeli biti od matere cerkev odobren za Zed. države?

Tako se je moralna sveta stolica odločiti med konservativnimi stebri katoliške cerkve, kakor je na pr. Al Smith, in med pretnjo, da pomeni Coughlinovo gibanje za bodočnost cerkve več, kaor pa prispevki plutokratov. Kajti ti bodo pod fašizmom prispevali še ved in se rajše.

Coughlinova konvencija v Clevelandu je bila demonstracija v prilog trditvi škofov Schrembsa in Gallaghera. Res, da kapitalisti prispevajo! Toda poglejte, koliko več je bil v stanju nakolektati father Coughlin! Še noben škof in noben kardinal v Zed. državah ni bil boljši kolektor za cerkev kakor Coughlin.

Na konvenciji v Clevelandu so se delegati Coughlinove lige ravnali do pike natančno po predpisih, kakor jim jih je narekoval njen ustanovitelj. Udeleženci so bili večinoma Irči, ki še nimajo policijskih in drugih "političnih" služb. Zgolj radi želje po lahkem življenu so se prilepili svojemu duhovnemu vodju Coughlinu in mu pomagajo na shodi mrevariti Rooseveltov "možganski trust". To, kar grade, pa je nič drugačega kakor fašizem. Škof Schrembs je ameriške kapitaliste z obiska v Rimu posvaril, da naj nikar ne nagajajo, kajti to, proti čemu se Coughlin bori, ni kapitalizem, ampak komunizem. In to naj zapadejo čimprej, jim svetuje, kajti pozneje bo morda že prepozno.

Union stranka, katero je ustanovil Coughlin in ji izbral kandidata v osebi kongresnika Lemkeja, torej ni nič drugega kakor fašistična stranka v ameriški izdaji.

Frank Kerže pojasnuje in polemizira

V Glasu Naroda priobčuje svoje spominske pomenke iz njega dne Frank Kerže, ki misli tudi na bodočnost.

Odgovarja na očitek urednika Prosvete, da bi lahko pisal o problemih Prosvete v Prosvete, ne pa v Glasu Naroda. Kerže govori v svojem očitku na Molkom kakor da sedita pri mizi in se pomenjujeta na najbolj prijateljski način. Hudo mu je za Etibna Kristana, opravičuje se, da v SNPJ (Kerže) ni bil aktiven zaradi "stranke", ampak pri tem je (Kerže) prezri, da bi bil lahko delaven vsaj v narodnjaških liberalnih družtvih v Clevelandu, katera so ga vabilo, pa se jim ni hotel odzvati.

Navdušuje se za kulturno delo in pravi, da ga veseli, ker je začel tudi urednik Prosvete uvidevati resnost našega položaja. V dotednem stavku mu pravi, da držita Molkova in njegova smer v skupno središče.

Vsa Keržetova izvajanja izpričavajo staro resnico, da so slovenski liberalci in svobodomislici klub omembami bodočnosti edinole v prošlosti. Razvoj jim je dal na pozornici našega javnega življenga važno vlogo. Odigrali so jo. Prilika se zanje več ne ponovi. Ali morajo naprej v tempu današnjega razvoja, ali pa bodo služili hote ali nehote nazadnjaštvo.

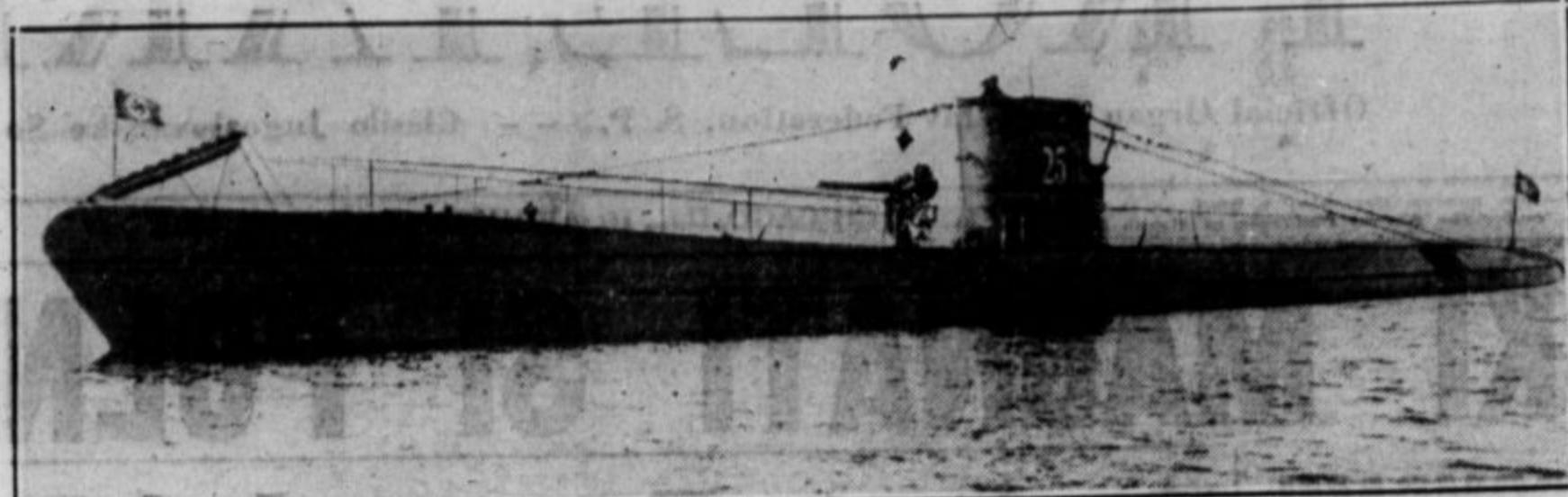
Zelo aktivna industrija

Jeklarske in mnoge druge korporacije ter policijski šefi pričakujejo, da se letos in drugo leto dogodi mnogo stavk. V pripravljanju nanje so merodajni branitelji reda in mračni naroci velike količine plinskih bomb, pa tudi strojnici in drugega orožja. Pozabljenega človeka policija in milice v stavkah nikdar ne pozabi. Vsakovrstna presenečenja ima pripravljeni zan.

Čisto enostavna politika

Letos gjasujemo za Rooseveltta, čez štiri leta, ko on ne bo več kandidat, pa za John L. Lewisa. In vse bo dobro (za koga bo).

IZDATNA POMOČ NEMCIJE SPANSKEMU FAŠIZMU

Adolf Hitler dobro ve, da bi zmaga delovnega ljudstva v Spaniji ne bila samo poraz fašistov v Spaniji, ampak tudi žebej za zbijanje rakve načizma v Nemčiji. Hitler je v sledi tega poskrbel španskim kleriko-fašistom, da jih moralno oporo s svojimi vojnimi ladji, katere je poslal v špansko vojno, da varujejo "nemške interese". Na tej sliki je ena najmočnejših in najbolj izpopolnjene podmorskih vojnih ladij, kakršne gradi Nemčija za svojo "obrambo". Pravijo, da nima nobena dežela tako "modernejši" submarink, kakor Nemčija. Take rusilne in morilne priprave miru v Evropi nikakor ne jamčijo.

Čudno zblizavanje nasprotnikov

Milwaukee, Wis. — Čujte in strmite! V Obzoru z dne 6. avgusta je naš rodoljub posvetil skoro celo stran odstopu Ivana Molka iz soc. stranke in za hvalisanje njegove iskrenosti v vrlin. Zelo odobrava njegovo novo taktilko. v Prosveti za kulturno delo in za umik iz politike, četudi rodoljub ve, da se vsaj Obzor ne bo umaknil iz politike.

Tukajšnji slovenski "firer" je pač pozabil, da slovenskim podpornim organizacijam ne določa smernice kak urednik, ampak članstvo na konvencijah.

Tukajšnji firer pravi, da se z Molkovim člankom v Prosveti z dne 29. julija popolnoma strinja. V njemu je I. Molek napisal tudi tole:

"Osredotočimo svoje delo na polju naše kulture, naše na predne izobrazbe! Doslej je bila politična aktivnost naša glavna funkcija in vse drugo je bilo pritlikina — od zdaj naj bodo kulturna aktivnost, aktivnost v naših podpornih organizacijah naša glavna funkcija, politika pa le pritlikina..."

To je izjava I. Molka, katero mu je sto procentno odobil tukajšnji slovenski firer, isti človek, s katerim se je Molek prerekral in mu jih v svojih odgovorih solil tako ostre, da smo se čudili! Firerju se najbolj dopade to, ker je Molek istočasno z oznanilom svoje nove taklike oznanil tudi svoj izstop iz soc. stranke.

Svoje nove nazore glede političnega udejstovanja naših ljudi je Molek objasnil že v referatu na prošlem zboru JSZ v Chicago. Naš firer mu je dejal, da ne dvomi v njegovo iskrenost. Koliko članov XI. zborna JSZ se je strinjalo z Molkovim referatom, mi ni znano, ker nismo glasovali o drugem kakor da se ga sprejme na znanje. Zase vem, da se njegovim nazori prav nič ne soglašam. Danes sem prav tako prepričan, kajtor na zboru, da sem v pravem.

Gleda Molkovega odstopa iz socialistične stranke pravim tole: Stranka ni na svojima konvencijama v Detroitu in v Clevelandu sprejela ničesar takšega, kar bi bilo dovolj opravičljiv razlog za odstop iz stranke kateregakoli člana, ki se smatra za prepicanega socialističnega.

Soc. stranka je še vedno za odpravo sedanjega kričnega reda. Ker pa se časi sprememajo, je seveda logično, da tudi stranka od časa do časa napravi spremembe v svoji taktilki, s katero namerava dosegiti svoj namen s čimvečjo gotovostjo. Taktika ameriške socialistične stranke vendar ni kakor ameriška ustava, ki se mora po mnenju republikancev varovati nedotaknjeno kakor relikvijo. Ameriški burbonci tudi vpijejo, da je ustava svetost, v kateri se ne sme ničesar spremeniti.

Kdor izmed članov socialistične stranke dvomi v pravilnost njene taktilke, ima pravico in dolžnost propagirati spremembo. Ako s svojimi predlogi ne prodre, mora kot sodrug ostati v stranki, ne pa se ji umakniti z izjavo, katero potem nasprotniki uporabljajo za boj proti delavskemu gibanju.

Kdor izmed članov socialistične stranke dvomi v pravilnost njene taktilke, ima pravico in dolžnost propagirati spremembo. Ako s svojimi predlogi ne prodre, mora kot sodrug ostati v stranki, ne pa se ji umakniti z izjavo, katero potem nasprotniki uporabljajo za boj proti delavskemu gibanju. V socialistični stranki se razni predlogi lahko uveljavijo z de-

moralno oporo s svojimi vojnimi ladji, katere je poslal v špansko vojno, da varujejo "nemške interese". Na tej sliki je ena najmočnejših in najbolj izpopolnjene podmorskih vojnih ladij, kakršne gradi Nemčija za svojo "obrambo".

Pravijo, da nima nobena dežela tako "modernejši" sub-

marink, kakor Nemčija. Take rusilne in morilne priprave miru v Evropi nikakor ne jamčijo.

Coklje napredka

Johnstown, Pa. — Dospeli smo v čas največjih političnih prevratov, ki vplivajo več ali manj na vse svet. Do tega stanja je moralno priti. Na eni strani dobro organiziran kapitalizem, ki si je znan pritegniti vso vojno mašinerijo, in na drugi ljudstvo, ki ga je izkoriscen, da se tako tragedija ne dogodi tudi v tej deželi? Če se sme vsaka baraba, pa bila v črni suknji ali pa v oficirskih našivkih, poljubno razplezati po ljudskih hrbitih, ali najljudstvo miruje in udano trpi, ali pa se postavi v bran? Dolžnost zvestih sodrugov je, da branijo svoje ideje z vsemi svojimi močmi.

Alli nam more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Naši sodrugi so prosekalirali, morili, jih vlačili iz ječe in ječi in mučili. Ali more kdo zagotoviti, da se tako tragedija ne dogodi tudi v tej deželi? Če se

sme vsaka baraba, pa bila v črni suknji ali pa v oficirskih našivkih, poljubno razplezati po ljudskih hrbitih, ali najljudstvo miruje in udano trpi, ali pa se postavi v bran? Dolžnost zvestih sodrugov je, da branijo svoje ideje z vsemi svojimi močmi.

Ali nam more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Naši sodrugi so prosekalirali, morili, jih vlačili iz ječe in ječi in mučili. Ali more kdo zagotoviti, da se tako tragedija ne dogodi tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Avstriji ponovilo tudi v tej deželi?

Nič ne more biti kdo porok, da se ne bo isto, kakor v Italiji, Nemčiji in Av

A. SERAFIMOVIC:

ŽELEZNA REKA

ROMAN IZ CIVILNE VOJNE V SOVJETSKI RUSIJI

Prevel iz rusčine za "Proletarca" ANGELO CERKVENIK

(Nadaljevanje.)

"Kam pa naj gremo? Kam nas ženete? Saj smo kri vaše krvi. Če že mora kdo umreti, potem hočemo umreti vsi skupaj!"

Konjiki pa se niso dali preprečiti:

"Kožuh je tako zaukazal! Med vojaki in vami mora biti najmanj pet kilometrov razdalje. Vi bojevne sami ovirate!"

"Kaj bomo delali tukaj, ko pa je moj Ivan tam?"

"Pa moj Mikata!"

"Pa moj Opanas!"

"Vi pojdej naprej, mi pa naj bi ostali tu? Kaj bomo delali brez vas?"

"Strela, ali mislite z zadnjico ali z možganom? Ali niste slišali? Za vas se bojujemo! Kakor hitro bomo očistili cesto, bomo korakali dalje. Vi samo ovirate bojevne!"

Kolikor je daleč oko neslo, si mogel videti, kako so se vozovi rinnili naprej, dokler niso običali drug poleg drugega. Peščci, ranjenici in ženske so vrečali. Na kilometre in kilometre daleč je kolona zatlačila vso cesto ter obležala nalink dolgi: nažrti kači... Muhe so se veseli. Vsesale so se v konjske vravote, hrble in boke in so grizle tudi otroke. Konji so obupno dvigovali glave ter se drgnili s kopalimi po trebuhi.

Skozi drevje se je videlo sinje morje.

Morja pa ni nihče opazil. Vsi so videli pred seboj samo cesto, ki so jo zaprli konjiki, pred konjiki na oni strani pa dolge vrste majhnih vojaških postav s puškami na ramenih. Vojaki sedijo in si iz širokolistnatih nastlin zvijajo svalčice, ki jih polnijo z osutnimi in zdroljenimi travami.

Po kratkem premoru se dvignejo ter odkorakajo. Češta se prazni, razdalja med vojaki in begunci se vedno bolj in bolj veča, prah se počasi polega... V zraku pa je nekaj usodenega, nekaj zlovesčega.

Konjiki se ne dajo preprečiti.

Mine ura, mineta dve ura. Prazna, pred njenim razprostirajoča se cesta se pred njihovimi očmi beli liki privid smrti. Ženske z zateklimi očmi tornajo in ihtijo. Med drevjem se blešči sinje morje, oblaki pa zrejo iznad gozdnih višav na morje.

Nekje zadoni močan topovski strel, ptiči, pa tretji... čez globeli, gozdove in gore se vali odmet salve. Mrtvaškomrzlo se vnes oglaša strojnica.

Tedaj so vsi biči krčevito zaživžgali ter starli po konjskih hrbitih. Konji so se vzeli, se zagnali, so pritisnili naprej, konjiki pa so začeli preklinjati in nečloveško z naškami udrihati po konjskih glavah, očeh, ušeh... Konji sopejo, obračajo oči, se vzpenjajo... Zadni vozovi pritiskejo na prve. Ljudje živahnoprigovarjajo živini, naj poleče. Otroci civilijo in tepejo konje s šibami po trebuhi. Ženske vlečejo na vso moč za ude... Ranjenici udrihajo po konjih s svojimi bergljami.

Poblažnelli konji se strahovito zaženejo naprej, odrihone konjike na obe strani ter strashno zdrijujo po cesti; takoj drijo z naprej segnjeni glavami in nazaj položenimi uhlji. Kmetje skačejo v vozove, ranjenici se prijemajo kar za ojnico in padajo pod konjska kopita in vozove... Mnogi obležijo kar v testnih jarkih.

Iz belih vrtinčastih oblakov prahu se dviga bobnjenje voz, neznošno rožljanje veder, ki so obesena pod vozovi, in obupno tuljenje.

Med drevjem se blešči sinje morje.

Kmetje so začeli zadržavati konje šele v trenutku, ko so opazili prve položaje pehot.

Nihče ne vede nič natančnega. Nekateri so trdili, da so spredaj Kozaki, Kozaki pa se vztajnik niso mogli pojavit; pogorje jih je potisnilo daleč nazaj. Nekateri so menili, da imajo pred seboj Čerkeze, drugi so trdili, da so spredaj Kalmiki ali Gruzinci, vse pa so bili prepričani, da jim je zapro pot mnogo, mnogo sovražnikov. Ta domnevna je samo pospešila pritisk voz na bojne oddelke. Ni ga bilo sredstva, ki bi jih bilo moglo zadržati; pač, moralni bi jih vse do poslednjega postreljati.

Naj bodo spredaj Kozaki ali Čerkezi, Kalmiki ali Gruzinci — živeti pač moraš! Gramofon je na hrbtu nekega konja zopet pre-

peljal: "Ljubezni strast umljava je..." Ljudje so poskušali priti naprej, kakor je pač šlo. Nekateri so plezali navzgor čez drn in strn, strgalji so si še poslednje cunje, ki so jih imeli na sebi, trgali so jabolka s podivjanimi jablan, jih grizli ter živalsko kremžili obraz, kajti bila so grena in kisl. Drugi so zbirali in grizli želod, a kaj kmalu so morali vse skupaj izpljuniti. Ko so se vrnili iz gozda so jim visele s kravovo opraskanih teles samo še cunje; pošteno so se morali truditi, da so zatrklili vsaj spolne ude.

Zenske, otroci, dekleta — vsi so se porazgubili po gozdu. Krik, smeh, jok... Iglice so zbadalé, trnje je praskalo, liane so se ovijale okrog udov. Tako se je zgodilo, da niso mogli ne naprej, ne nazaj. Bilo je hudo, a glad ne pozna šale.

Tu pa tam se gore umaknejo v ozadje, po bočja se dvigujo bolj položno in zdajci se pokažejo turščina polja, ki čepijo ob belih, majcenih vasičah.

Kakor da je prihrumel roj kobilic. Vsa polja so pokrita z ljudmi, ki lomijo steblike, obirajo s storžev mlado turščico ter jo dolgo in poželjivo prežvekujejo.

Tudi materje jo zvečija, pa je ne požirajo, marveč pitajo z njih svoje majhne otročice.

Daleč spredaj zadonjo zopet streli, zaregljajo zopet strojnice, a kdo se še zmeni za to! Gramofon žvgoli: "Besedam ne verujem več..."

Po gozdu se razlega smeh. Z vseh strani donijo vojaške pesmi. Begunci se vrinejo med poslednje oddelke pehot. Vsa ta množica teče liki nemirna reka po beli cesti; nad njo se dvigajo mogočni oblaki prahu.

XXII.

Prvič so jim sovražniki in sicer novi sovražniki zaprli pot.

Zakaj? Kaj hočjo?

Kožuh na prvi pogled vidi, da tči z vso kolono v mišnici. Na levi so gore, na desni se razprostira morje, med pogorjem in morjem pelje ozka cesta čez deroči gorski potok, čigar bregove veže most, podoben železniškim mostovom. Zaman bi čez potok poskušal priti po drugem potu. Na drugi strani mostu so postavljeni topovi in strojnica. Izza železnega zaslona z one strani mostu se moreš postaviti po robu tudi najmočnejši armadi ter jo ustaviti. Tu bi zaman poskušal razviti pehoto in strelce v rojno črto. Tu stojiš na ozki cesti, tu ni kakor v stepi...

Nekdo je Kožuh prinesel Smolokurovo povelje: Smolokurov ga je hotel poučiti, kako mora napasti sovražnika. Kožuh ga je zagnal proč; ni ga niti prebral. Vojaki so pa pripotrobljili, ga zavrnali na kolenih, si ga bratsko razdelili ter zvili iz njega nekajko svalčic.

Cete stojijo na cesti; Kožuh jih ogleduje. Vojaki so raztrgani in bosi, polovica jih ima po dvoje, troje nabojev, druga polovica sploh nič. En sam top imajo — s šestnajstimi naboji. Kožuh stisne čeljusti ter pogleda vojake, kakor da bi imel vsak po najmanj tristo nabojev, kakor da bi stal to kdo ve koliko topov z veliko preobilico streliva, kakor da bi se daleč naokrog razprostirala domaća stepta, ki bo nudila njegovim armadim možnost, da se razvije v lepo in nemoteno v strelske vrste.

Kožuh spregovori:

"Sodružni, bojevali smo se s kadeti in Kozaki. Prav dobro vemo, zakaj smo se proti njim bojevali. Bojevali smo se, ker smo hoteli revolucioni zaviti vrat."

Vojaki ga mrko gledajo. Njihove oči mu pravijo:

"Vse to vemo. Vse, kar nam pripoveduješ, je prav lepo in prav dobro... Skozi to lukanju tu spredaj pa se kljub vsemu ne bomo prevelekli..."

(Dalje prihodnjič.)

Svet se je pač civiliziral in kultiviral in človeštvo stoji danes više, kakor pred desetstoletjem. Ali če ni kultura le nekaj relativnega, kar označuje razliko med davno milnimi dobami in sedanjo, če se smatra kultura za tisto stopnjo, na kateri se človek otrese živalstva in bestialnosti, tedaj nimamo pravice trdit, da smo vstopili v dobo kulture.

Brezposelnici igralci vzeti v zaščito WPA

V New Yorku, Chicagu in drugih velikih mestih je bilo na cesti poleg drugih tudi zelo veliko gledaliških delavcev. WPA je zanje najela teatre in v njih uposila brezposelne igralce. Na gornji sliki so tri gledališke igralke v Chicagu, ki so dobile vladno zaščito z upošljivostjo v WPA gledališču. Iz ikandal, ki je izbruhnil na dan v Bostonu, pa je razvidno, da "politični" mlade brezposelne igralke brutalno izrabljajo. Prihajati so morale na privatenje "parties" demokratskih veljakov in "igrati" pred njimi. Ko so se privatenje uprle, so jih odsvolili iz WPA. Zanje se je zavezal odvetnik Harry Lewin in predložil vso zadevo glavnemu uradu WPA v Washingtonu.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral JOHN RAK

Cleveland, O. — Anton Jankovich poroča, da je dobil 25

naročni na Proletarca. — Pikenik kluba št. 27 in njegovega pevskega zboru Zarja je bil jasno uspešen. — Frank Belaj, Vinko Levstik in John Telich

so se na poti iz države Idaho v Cleveland oglašili v našem uradu. Frank Belaj je prispeval \$5.00 v tiskovni sklad Proletarca.

— V kampanjski fond JSZ je druš. št. 44 SNPJ, je postal društvo prispevalo \$2 in Ludvik Medvešek je našel \$4, skupaj \$6.

Detroit, Mich. — Pete Benedict je zdaj že zaposlen z nabiranjem — oglasov v Ameriški druž. koledar za leto 1937. — John Zornik je dobil Proletarcu 10 naročnin. — Klub št. 114 je prispeval Proletarcu v podporo \$5.

Johnstown, Pa. — Frances Vidrich je pisala biroju Prosvetne matice po igre in vlogi za predstavo, ki jo ima v načrtu žensko druš. št. 600 SNPJ.

— Frank Podboy, tajnik društva št. 44 SNPJ, je postal društveni prispevec \$5 v kampanjski fond JSZ.

La Salle, Ill. — Harvey G. Perusek bo imel tu razstavo svojih slik v soboto in nedeljo 26. in 27. sept.

Crested Butte, Colo. — John Šukle je obnovil naročino in pisal najmu pošljemo tudi "Majski Glas". Upamo, da bo poslane kopije lahko razpečal.

Poroka — Poroka, da so se delovne razmere izboljšale in da jim tudi dejajo ne manjka.

Chicago, Ill. — Frank Bizjak in Joseph Oblak sta obnovila agitacijo za Proletarca. Dobila sta mu tri naročnine. — Vrtna zabava klubu št. 1 v pred klubove blagajne se bo vrnila v soboto 29. avgusta v Slov. del. centru. — Redna sejta klubu št. 1 se vrši v petek 28. avgusta.

Akron, O. — John Misityh, tajnik društva št. 535 SNPJ, je postal \$2 v kampanjski sklad JSZ.

Cicero, Ill. — Kristina Turpin se je oglašila s še eno naročino na Proletarca.

Canonsburg, Pa. — Marko Tekaufz je obiskal nekaj prijateljev in dobil dve naročnine. — Anna Mahnich je prispevala 90c v tiskovni sklad Proletarca. — Na pikniku konferenčne organizacije Prosvetne matice in klubov JSZ v nedeljo 6. sept. v Možinovem parku bo glavni angleški govornik John Fisher, premogar po poklicu in socialistični kandidat za governerja illinoiske države. Slovenski govornik bo Joško Ovin. Predsedoval bo Frank Zaitz. Nastopili bodo tudi lokalni govorniki. Zanimivosti sporeda bodo na tem pikniku nastopi pevskih zborov.

Export, Pa. — Frances Bohine je poslala \$1 v kampanjski fond JSZ s sporočilom, da ga prispeva druš. št. 320 SNPJ.

Mladinska kampanja. — JSZ bo sklical tri mladinske konference. Vršile se bodo meseca septembra v Clevelandu, v Chicagu in v zapadni Penni.

Konferanca v Power Pointu

Lisbon, Ohio. — Konferanca klubov JSZ in društva Prosvetne matice za vzhodni Ohio in W. Va. se bo vrnila v Ashland auditoriju v Chicagu shod v izraz solidarnosti z delavci v Spaniji, ki se boro proti fašistični kontrarevoluciji. Udeležilo se ga je bližišči ljudi. Sklicalata sta ga socialistična in komunistična stranka. Predsedoval je Arthur McDowell, tajnik socijalistične kampanje in raznih naših aktivnosti ter nalogah.

Jacob Bergant, tajnik klubova

št. 9 JSZ.

Naduta zavratnost fašističnih vlad v mednarodnih odnosih

(Nadaljevanje s 1. strani.)

internacionale in mednarodne zveze strokovnih unij, ki ga zaključuje sledi:

"Nobena žrtv ni prevelika za obrambo svobode! Dajmo tistim, ki dajejo svojo kri in življence v Španiji, vso mogočo moralno in gmotno pomoč."

Izrazite vseposvod in ob vsaki priliki svojo življensko solidarnost z delavci v Španiji! Zahtevajte v vsaki demokratični deželi, da sme na podlagi mednarodnih zakonov legalna španska vlada v njih kupovati kar potrebuje za svojo obrambo.

Prispevajte v sklad mednarodne solidarnosti!

Zivelja španska republika!

Zivelja delavska Španija!

Zivelja internacionala!"

VOLITVE V ODBORE J. S. Z.

V smislu pravil JSZ morajo po vsakem rednem zboru nominirati kandidate v eksekutivo ter v druge odbore naše zveze čakaški klub, nominacijske za tajnika JSZ pa so razpisane že pred zborom.

Volitv v klubih so se pričele 8. avgusta in bodo trajale do 19. septembra 1936.

Glasovati smejo vsi člani in članice, ki niso zaostali s članarinom dalj kot tri mesece. Tajniki in drugi odborniki klubov so privosteni, da povabijo na glasovanje vse člane.

Kandidati v prosvetni odsek JSZ (ima tri člane in glasujete lahko za vse tri kandidate):

SOCIALISTI SO VZROK, DA JE MED SLOVENCI TISOČE BREZPOSELNIH

Bedaste trditve "Ameriške Domovine". — Slovenski socialisti so krivi, da je toliko naših ljudi ob "dobre prilike". — K članku v Enakopravnosti

Nedvomno ni Ivan Molek niti z daleč domneval, da bo njegov odstop iz socialistične stranke in njegova pikra sodba — bolje obsoda — o nji služila nasprotnikom za oranje, katerega se neumorno poslužujejo. "Zdaj imamo priliko," si mislijo pri Am. Slovenski, Am. Domovini, Obzoru itd.

Najprvo "čestike". — Potem komentarji, laži in napadi.

Zanimiva na pr. je izdaja Am. Domovine z dne 8. avgusta. Za na 1. strani v 1. kolonji trdi, da je Proletar prinesel v svoji zadnji številki celih pet kolon napadov na Mr. Ivana Molka... Nato omenja Molko "apologijo" v isti številki Proletarja in komentira: "Iz oben člankov je videti, da so si sedanji in nekdaj socialisti v Chicagi, ki so ves čas živeli samo od SNPJ... močno v laseh... Zanimivo bo zasledovati to borbo sodrov, ki si drug drugu očitajo nečedne stvari..."

Tako so zapisali časniški šribarji v Ameriški Domovini, si veselo pomencali roke in mili: "Nekaj bo že zaledlo... Priliko imamo, sami so nam jo dali..."

Poleg prej citirane novice je v isti izdaji A. D. dolg uredniški članek, iz katerega citiramo v informacijo našim čitalcem sledče, da uvidijo, kako vsak nepreviden-korak še tako dobromislečega socialista lahko škoduje delavski stvari:

"Ameriška Domovina" pravi:

"Nam niso nikdar ugajali ljudje, ki so skakali iz tabora v tabor, od ene stranke do druge. Mr. Molek je bil dosleden socialist, odkar se je preselil iz Calumeta v Chicago, in dr. Kern ga je tozadnevo precej dobro opisal pred nekaj leti v našem časopisu. Nam se danes močno zdi, da kolega John Molek ni izstopil iz socialistične stranke radi notranjih sporov, ki prevladujejo v stranki, pač pa, ker so ga člani Slovenske Narodne Podporne Jednote zadnja leta temeljito s svojimi protesti poučili, da Slovenska Narodna Podpora Jednota ni bila ustanovljena za strupene napade na katoličane, da Jednota ni bila ustanovljena, da z denarjem katoličanov podpira par sto socialistov v Združenih državah."

Kolega Molek je čital mnogo tisoč protestov tekom zadnjih deset let od strani članov Slovenske Narodne Podporne Jednote, ki so v ogromni večini katoličani, in ker je kolikor toliko mož, ki nekaj misli, in kot urednik uradnega glasila Jednote ni hotel spraviti Jednote na kant, je šel in izstopil iz socialistične stranke!

SOCIALISTIČNI STRANKI ŠPANIJE

Delavski razred vseposod po svetu je na en. ali drug način izreklo svojo solidarnost španskemu proletariatu, katerega je klerofašizem napadel z močjo soldatov in ga zapletel v krvavo civilno vojno, kakršne Španija doslej še ni doživel.

Socialistične in druge delavске stranke, združene v delavski-socialistični internacionali, so posiale iz urada internacionale v Bruslju razrednim tovarišem v Španiji slediči brzjavem:

"Delavstvo vseh dežel zasede napeto junški boj španskega delavskega razreda, ki branji drugič republiko in svobodo svojega ljudstva proti navalu fašizma in reakcije."

Nikdar na vsem svetu se ni bolj jasno pokazalo, da se takozvani čuvarji reda, strastni sovražniki demokracije uporabljajo ob splošni volini pravici z večino ljudstva, ter da se ne straši nikakršne surovo-

Toda ta njegov izstop iz stranke je le pokrivalo, krinka in premišljen načrt za kakih 25,000 katoličkih članov Slovenske Narodne Podporne Jednote, s katerim hoče Mr. Molek povedati članstvu, da on ni več socialist in da naj katoličani še naprej pristopajo k Slovenski Narodni Podporni Jednoti.

Piše kolega Molek v svojem manifestu ob priliki izstopa iz socialistične stranke: "Jim Maurec je pošten in star socialist, ki je deloval 40 let v socialistični stranki in je zdaj moral pustiti socialistično stranko. Kdo hoče biti dosleden v svoji odprtih demokratičnih taktik, ne more več delovati v takih (socialističnih) stranki, niti ne more s svojo članarinou podpirati takih strank, katero njen sedanjo vodstvo bolj in bolj rine v komunistično konfuzijo in propast..."

Če bi Mr. Molek zapisal kaj enakega že pred več leti, da pred petnajstimi leti, bi povzročil, da bi bili Slovenci danes v Ameriki mnogo bolj spoštovani in bi dobivali vse povsod po Ameriki boljša dela in plače. V večjih naseljih, kjer niso nasedli strankarski socialistični politiki kolega Moleka, se je našim ljudem s posredovanjem brez-rdečih elementov posrečilo dobiti stotine del in tisoče dolarjev zasluga in to ob času, ko je bilo delo dragoceno dot diamant. "Prosvesa" je radi socialistične politike urednika Moleka silno škodovala Slovencem po Ameriki, ko so jih metali od dela in tako stoterin družinam preprečili, da se preživijo z delom in zaslukom.

Radi socialistične in precej fanatično-radikalne pisave urednika Moleka je začela postajati zlasti ameriška slovenska mladina pozorna! Kako more 600 slovenskih socialistov po obširni Ameriki kontrolirati 40,000 članov Slovenske Narodne Podporne Jednote? Na številnih shodih mladine, ki pripada k S. N. P. J. se je razpravljalo, zakaj S. N. P. J. nazaduje v mladinskem oddelku? Nazadovanje je "Prosvesa" sama uradno priznala. Mladini so prišli do prepričanja, da "Prosvesa" piše proti interesom članstva in da je treba temu narediti konec.

Pri posledica nastopa mladih članov pri S. N. P. J. je odstop Ivana Moleka iz socialistične stranke. S. N. P. J. Jednote ni bila ustanovljena, da se pojavi, da denarjem katoličanov podpira par sto socialistov v Združenih državah.

Pri posledica nastopa mladih članov pri S. N. P. J. je odstop Ivana Moleka iz socialistične stranke. S. N. P. J. Jednote ni bila ustanovljena, da se pojavi, da denarjem katoličanov podpira par sto socialistov v Združenih državah.

Fašizem pripravlja državljansko vojno in je sovražnik ljudskega miru. Treba ga pobiti, treba ga je povsod uničiti.

V tem odločilnem boju za svobodo vaše dežele v vsega sveta smo z vso dušo z vami. Ponosni na vašo požrtvovanost za zmagajočo stvar osvoboditev človeštva pozdravljamo ganjeni junake in žrtve vojne boja ter se nademojam, da bo v Španiji kmalu triumfiral režim svobode delaveev.

Louis de Brouckere, predsednik; Friderik Adler, tajnik.

Dne 28. julija sta imeli socialistična delavska internacionala ter internacionala strokovnih organizacij v Bruslju vsaka svojo sejo in potem še skupno, na kateri sta zlasti tudi razmotrivali o položaju v Španiji ter o tekočih zadevah.

In v kratkem bodo tudi ostali bratje sodruži prišli do enakega preprčanja."

Članek je skoz in skoz zavajen, toda pri naivnežih vlečje. Nihče ni obljuboval "dečko" takoj kakor Ameriška Domovina. Ko so demokrati zmagali, so zasepljeni prihajali v njen urad in zahtevali izpolnitve obljub. Toda če so enega najeli za pometača ali mu dali tudi kako boljšo službico, je bil drugi odslavljen. Brezposebnost je bila v Clevelandu izredno visoka vzhod demokratični administraciji, dočim se sedaj pod vodstvom republikanske župana prav tako neučiščeno hvali, da je temeljito zmanjšana po njeni zaslugu. Politika za službe je bila in bo politika graftarjev, kar pri Ameriški Domovini salamensko dobro razumejo!

Glede strahu urednika Prosvese pred katoličani v SNPJ naj odgovarja sam, če smatra to za potrebitno. Socialisti vemo, da se katoličanom ne godi nika krvica, pač pa bi bila klofuta graditeljem SNPJ, če bi se nekega dne na vodstvu SNPJ ali pri njenem glasilu res kdo "ustrašil" in spremeni takto v korist klerikalnim milinom. Prepričani socialisti se nadejamo, da se to ne zgodi, ker bomo znali take opasnosti, če se pojavijo, pravčasno odvrniti.

A povsem druge tipke udarja uredniški članek v Enakopravnosti z dne 7. avgusta.

Tudi ta, Ameriški Domovini si jih metali od dela in tako stoterin družinam preprečili, da se preživijo z delom in zaslukom.

Molekova "izolacijska politika," kakor skuša označiti njegove smernice A. Garden, ne izgleda tako grozno napačna, kakor se zdi nekaterim na prvi pogled. Celo privlačna je. Kaj pa je slovenski socialist v Ameriki doslej dosegel na političnem polju, na katerem se udejstvuje že nad tri desetletja? Ali more pokazati kak omembre vreden uspeh? A. Garden sam priznava v svojem članku v Prosvesi z dne 5. t. m., da se slovenskim socialistom v Clevelandu ni posrečilo ubiti niti omejiti Pirčeve demokratične mašine in njenega vpliva, dasi so že lep čas aktivni v lokalni politiki.

In Cleveland je največja slovenska naselbina v Ameriki, edina, ki bi lahko nekaj štela v lokalni politiki! Torej je moral biti nekaj narobe. Kaj, če ima torej Molek prav? Če bi bili posvečali več časa in energije kulturnim problemom naših ljudi, se med njimi bolj trdno zasidrili kulturno in tako vplivali nanje indirektno tudi politično, bi najbrž danes imeli močnejšo pozicijo v Clevelandu kot tako. To vprašanje je važno in nam se vidi, da se ga je predolgo porivalo na stran z enostavnim "ugotovilom" o "neaktivnosti clevelandskih sodrov". Saj so se fantje vendar vsa ta leta trudili in mučili in da ni pravega uspeha, ne more biti temu krivo samo pomjanjanje aktivnosti, kakor se očita, temveč tudi nekaj drugačega. Nam se vidi, da bi bil mnogo bolje za nas vse, ako bi v Chicagu mialo počakali s sodo in obsodo ter najprej načrivali pristen räčun s samim seboj, da bi si bili docela na jasnen, na katerem polju je žito uspevalo in kje ne, ker potem bo nemara le prišlo priznanje, da ima Ivan Molek prav. Nam se vidi, da je v pravem, le razumeti ga je treba in priznati hladna dejstva."

Ako se smatra za politični uspeh zgolj pridobitev mandatov v politične urade, tedaj so uspehi "slovenskega" socializma v Ameriki res neznatni. V Clevelandu bi bili vsekakor

boljši, če ne bi bilo toliko po-

lovičarjev, ki misijo zgolj na

svoje osebne koristi. Znani

"plaz"

v metropoli iz polovi-

čarstva k republikancem je ro-

jakom lahko

še prav

dobro

v

italijanske čete, bi prišlo glavno mesto meseca julija spet v posest Etiopije. Ampak proti plinom, modernemu topništvu in aeroplonom se Etiopci ne morejo uspešno bojevati. Slika gori je prizor v Addis Abebi po razde-

janju, predno so nad mestom zavladali Italijani.

boljši, če ne bi bilo toliko po-

lovičarjev, ki misijo zgolj na

svoje osebne koristi. Znani

"plaz"

v metropoli iz polovi-

čarstva k republikancem je ro-

jakom lahko

še prav

dobro

v

boljši, če ne bi bilo toliko po-

lovičarjev, ki misijo zgolj na

svoje osebne koristi. Znani

"plaz"

v metropoli iz polovi-

čarstva k republikancem je ro-

jakom lahko

še prav

dobro

v

boljši, če ne bi bilo toliko po-

lovičarjev, ki misijo zgolj na

svoje osebne koristi. Znani

"plaz"

v metropoli iz polovi-

čarstva k republikancem je ro-

jakom lahko

še prav

dobro

v

boljši, če ne bi bilo toliko po-

lovičarjev, ki misijo zgolj na

svoje osebne koristi. Znani

"plaz"

v metropoli iz polovi-

čarstva k republikancem je ro-

jakom lahko

še prav

dobro

v

boljši, če ne bi bilo toliko po-

lovičarjev, ki misijo zgolj na

svoje osebne koristi. Znani

"plaz"

v metropoli iz polovi-

čarstva k republikancem je ro-

jakom lahko

še prav

dobro

v

boljši, če ne bi bilo toliko po-

lovičarjev, ki misijo zgolj na

svoje osebne koristi. Znani

"plaz"

v metropoli iz polovi-

čarstva k republikancem je ro-

jakom lahko

še prav

dobro

DVE DELAVSKI SKUPINI V SLOVENIJI SE ZEDINILI ZA SKUPEN PROGRAM

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Da se vrne tisku svoboda in da se vrne svoboda zborovanja in združevanja, da bo spet mogoče zapisati ali povediti resnico, svobodno izpovedati svoje poslovo prepričanje in razpravljati o javnih vprašanjih.

2.) Borba proti fašizmu in vsaki diktaturi.

3.) Borba za notranjo preureitev države na podlagi enakopravnosti in svobodnega sporazuma Slovencev, Hrvatov in Srbov z upoštevanjem jezikovno-kulturnih pravic narodnih manjšin.

4.) Borba za svetovni mir in proti vojni.

V isti številki ima Delavska Politika k izjavi pod naslovom "Pomen sporazuma", sledeci komentar:

"Treba je omogočiti, da se politično življenje obnovi v okviru demokratičnih političnih strank, ki bodo na podlagi svojih načel in programa svobodno organizirale svoje somišljenike. Treba je tudi izdati nov volini red s proporcem in tajnim glasovanjem. Samo demokratične politične stranke bodo mogle izvesti in bodo tudi izvedle ureditev države na podlagi enakopravnosti in svobodnega sporazuma Slovencev, Hrvatov in Srbov ter naše državopolitični sistem, ki bo najbolje ustrezal soc. strukturi in gospodarskim in kulturnim potrebam tako Hrvatov kakor tudi Srbov in Slovencev in ki bo enkrat za vselej zajamčil tudi demokratične svoboščine."

Vlada gosp. Stojadinovića je bila pred letom dni sprejeta z velikimi pričakovanji. Obljubila je odpravo diktatorskih zakonov, svobodne volitve in tajno glasovanje. Nič tega se ni zgodilo.

Ceprav je že dvakrat celo od "narodnega predstavnštva" dobila široka pooblastila, da sme izdati nove zakone. Pač pa se je sprijeznila s sedanjo narodno skupščino, ki je bila izvoljena s terorjem in goljufijo, ki je okrnjena, ker ni v njej poslanec, ki so dobili skoraj polovico vseh javno odanih glasov, in ki tudi nima zaupanja slovenskega ljud-

pevskoga zborna Jugoslavija, ki je ubrano zapel nekaj pesmi. Zelo dober vtis napravi tudi njen zborovodja. Udeležbo so imeli dobro in sešel sem z mnogimi rojaki, s katerimi sem se seznanil, ko sem potoval po naselbinah za Proletarca.

Povratka domov sem se zelo bal, kajti že pri Langerholcu prejšnji večer sem bil jako slab. Pot do doma je dolga in jaz slab voznik v takem stanju. Zato smo odšli takoj, ko je zbor odpel svoje pesmi. Kadar bom boljši, pride spet tja in običejno vse znane. Hvala vsem za prijaznost, posebno družini Langerhole, kateri so imeli trud z nami.

Joseph Snay.

Nedelja 23. avgusta bo naš dan na Syganu

Moon Run, Pa. — Konferenca klubov JSZ in društvo Prosvetne matice za zap. Pensylvanijo se bo vrnila v nedeljo 23. avgusta na Syganu. Prične se ob 10. dop. Vse organizacije so vabljene, da pošljajo obilno zastopstvo. Razpravljalci bomo morali o volilni agitaciji, kajti november bo kmalu tu, zato bo treba čas v naslednjih tednih za kampanjo dobro porabiti.

Ako si delavci hočemo zboljšati položaj, je potreben, da se organiziramo politično. Korporacije so si letos svoje dobičke zvišale na stopnjo, da so v marsikem slučaju spet tako visoki, kajti pred krizo, torej je kriza zanje odpravljena: Ne pa za nas in ne bo, dokler si ne osvojimo oblasti in preureidimo sistem delovnemu ljudstvu v prid.

Konferenca se vsled prej navedenih važnih zadev prične točno ob 10. dop.

V soboto 5. sept. bo imelo društvo št. 13 SNPJ v dvorani Boydsville veliko plesno prireditev. Ker društvo že več let ni naložilo članom nikakih asesmentov v društveno blagajno, katera se hitro črpa, je sklenilo, da mora ob tej priliki plačati vsak član 25c, za kar dobri vstopnico, pa če se veselice udeleži ali ne. Ker ljudje vedno vprašajo po "kranjskih klobasah, bodo na razpolago na zabavi društva omenjeno soboto in zraven tudi "kranjska" godba, kot poročajo. Sploh bo vse kranjsko, sajmo pivo bo ameriško.

O končanem zborovanju se bo vršil piknik konference, ki bo ob enem jubilejnem slavje 25-letnice kluba št. 13 JSZ. Rojaci delavci, udeležite se ga. Naklonjenost članstvu društva, ki pride na to slavje, bo konfrenčna organizacija upoštevala s sodelovanjem pri njihovih prireditvah.

Jacob Ambrozich, tajnik.

Važna seja kluba št. 1

Na prihodnji seji kluba št. 1 v petek 28. avgusta bodo na dnemenu redu med drugim volitve v odbore JSZ in za glavnega tajnika zvezze.

Tiskovni fond Proletarca

XI. IZKAZ.

Moon Run, Pa. Klub št. 175 JSZ \$25.00.
Cleveland, O. Frank Belaj \$5; Theresa Gorjanc \$2; po \$1: klub št. 20 JSZ in Frank Barbé; skupaj \$9.

West Newton, Pa. Westmorelandská federacija SNPJ \$5. (Postal Jos. Zorko.)

Pittsburgh, Pa. Klub št. 36 JSZ \$2.00.
Waukegan, Ill. Anna Mahnich 90c; neimenovan 30c; skupaj \$1.20.

Detroit, Mich. Klub št. 114 JSZ \$5; Leo Junko \$1; skupaj \$6.00.

Indianapolis, Ind. Louis Sasek 85c.
Skupaj v tem izkazu \$49.05. Prejšnji izkaz \$251.38, skupaj \$300.43.

Vse te stvari bo treba dobro preučiti in si začrtati naše delo za bodoče. Vsled tega bo konferenca 30. avgusta na Power Pointu važnejša kot katerakoli poprej. Klubi in društva naj posljejo nanjo kolikor največ mogoče zastopnikov. Vabimo tudi naselbine izven tega okrožja, da nas rojaki iz njih obiskejo. Po končanem zborovanju

KATALONIJA OSTALA ZVESTA SVOJEMU SLOVESU

Spanška provinca Katalonija, s svojim glavnim mestom Barcelona, je ostala zvesta slovesu revolucionarnih stremljenj, s katerimi je prežeta že dolgo dobo. Delavci in delavke so pokazali toliko odporne sile, da

se je moralna soldatska, ki je pričela s kontrarevolucijo, umaknila. Na sliki je prizor s pouličnih bojevnih dñi v Barceloni. Kapitalistična propaganda dolži sindikaliste in anarhiste vsakojakih brutalnosti.

pevskoga zborna Jugoslavija, ki je ubrano zapel nekaj pesmi. Zelo dober vtis napravi tudi njen zborovodja. Udeležbo so imeli dobro in sešel sem z mnogimi rojaki, s katerimi sem se seznanil, ko sem potoval po naselbinah za Proletarca.

Povratka domov sem se zelo bal, kajti že pri Langerholcu prejšnji večer sem bil jako slab. Pot do doma je dolga in jaz slab voznik v takem stanju. Zato smo odšli takoj, ko je zbor odpel svoje pesmi. Kadar bom boljši, pride spet tja in običejno vse znane. Hvala vsem za prijaznost, posebno družini Langerhole, kateri so imeli trud z nami.

Joseph Snay.

Vročina, delavska politična akcija, odnošaji v Clevelandu, izstop I. Molka itd.

Cleveland, O. — Letošnja vročina ima težke posledice. Nič ni edunega, če se je v nji pod težkim pritiskom razgrel kdo toliko, da ni vedel, kaj govoriti in dela. Veselje klerikalcev nad izstopom I. Molka iz soc. stranke in iz JSZ je nepo-

pisno. Več razsodnosti pa bi človek pričakoval od ljudi, ki se smatrajo naprednjimi. Vsaj toliko previdnih naj bi bili, da ne bi iz Molkovega odstopa napeljavili vodo na mlin klerikalne reakcije in Pirčeve mašini.

Nikomur, ki ni aktiven in delavskem gibanju, pa čeprav se smatra za naprednjaka, ni v čast, ako se sam postavlja za sodnika nad delavsko kulturo in delavsko politično akcijo.

Sodrug Zaitz, urednik Proletarca, jim je pravilno odgovoril, ko je v prejšnji izdaji zapisal, da so slovenski socialisti pokazali, da so tudi ustvarili, ne samo kritizirali. Dejal je:

"Slovenski socialisti v Ameriki imamo pokazati ogromno. Najboljši koledar, najboljšo pravomajsko revijo, najboljši politični list, najboljšo knjigarno in tudi najboljšo kulturno ustanovo. Prav nič nas ni sram, da smo bili aktivni v stavkah, v političnih bojih in povsod, koder se je šlo za borbo proti stranki? Mar ni Thomas kancler, ne sam z njimi in da cenimo njihovo delo.

Konferenca se vsled prej navedenih važnih zadev prične točno ob 10. dop.

Na konferenci bo tudi poročano o XI. rednem zboru JSZ, o konvenciji soc. stranke v Pensylvaniji in o drugih važnih zadevah.

Po končanem zborovanju se bo vršil piknik konference, ki bo ob enem jubilejnem slavje 25-letnice kluba št. 13 JSZ. Rojaci delavci stojijo na starih socialističnih principijih. Socialisti vedo kaj hočemo in imajo program za preureido gospodarskega sistema. Drugi se nadušujejo zgolj za "dobre" kandidate v kapitalističnih strankah in ribarijo v kalnem.

Nešteti ameriški politiki v kapitalističnih strankah so pred volitvami "zmeri", po volitvah pa polni radikalnih fraz, da si obdrže popularnost. Ko bi volilci razumeli, da jih vlecijo za nos, bi jim dali breco.

V Ohiu je treba dobiti za nominiranje socialističnih kandidatov tisoč podpisov. Za kandidata v vsak važnejši urad mora stranka položiti državnemu volilnemu uradu kavcijo \$50, za manj važne kandidature pa proporočno nekoliko manj.

Ako bi naši simpatičarji pri tem težkem delu pomagali, bi bilo veliko bolj koristno, kajtor pa da vprašajo, če smo že kaj dosegli na političnem polju. Urigrali naj bi volilce, da podpišejo naše peticije in prispevajo v naš kampanjski sklad.

Izzivati tako maso z radikalnimi deklaracijami pomeni

privabiljati fašizem nad de-lavcev.

Resolucija, ki jo je sprejela večina zadnjega zborna JSZ, ne bo v slučaju vojne opravila člana pred šikanami, kajti ozirali se bodo na strankino deklaracijo, kateri nismo obso-dili. Zato pa bomo preganjan prav tako kakor radikalni Američani.

Glede trockijevcev pravim znova, da ko so vprašali, če jih soe stranka sprejme, jim je vstop odobrila, etudi so v svojem listu izjavili, da se bodo borili naprej tudi v mejah soc. stranke za program in takto Trockijevga komunizma.

Kažemo le rdečo zastavo in čakamo preobrač, pa ne moremo nikamor. Torej znova poudarjam: Kaj bi z demonstracijami in zastavami dražili reakcijo, ako vemo, da nismo dovolj močni, da ji bivzeli oblast.

Socializacija se lahko izvrši brez konfiskacije, na pr. z izdanjem bondov, s katerimi se bi izplačalo sedanje lastnike industrije, slično kakor predlagal kongresnik Amlie iz Wisconsina. Za njegov načrt ni treba nikake revolucije. Izvede se ga mirno in stopnjema. Če bo šlo še tako naprej kakih pet let, bo dežela itak v posesti takih pet tisoč posameznikov, ti pa vendar ne bodo mogli menjati klubovati.

Imamo tudi ugodnosti, katorkar druge dežele ne poznajo. Tu zdiamo šole, v Evropi vlade trošijo pretežno dohodkov za militarizem. Tu lahko hodijo otroci v šolo do 18. leta, tam pa do 14. ali pa še bolj ne. To so posledice vojne in militarizma v Evropi, katerega mi nimamo v tolikšni meri.

Delavci in delavke v Spaniji žrtvujejo življena za načela, ki vodijo v boljšo človeško družbo. Nam tega ni še treba. Am-pak vendar — pomagajte vsaj na te skromne načine za principje, za ktere umira na bojniških tisoč proletercev v Spaniji.

Vaš za boljšo bodočnost človeške družbe, Louis Zorko.

Anton Zornik ima besedo

Herminie, Pa. — Moj odgovor na komentar urednika k mojemu dopisu je tole:

Zbor JSZ je indorsiral Thomas-Trockijev strugo. Čemu to drid? Mar ni Thomas vodja militantov? Mar ni dopustil sprejem trockijevcev v soci. stranki? Mar ni Thomas kancler, ne sam z njimi in da cenimo njihovo delo?

Naša socialisti v Ameriki imamo pokazati ogromno. Najboljši koledar, najboljšo pravomajsko revijo, najboljši politični list, najboljšo knjigarno in tudi najboljšo kulturno ustanovo.

Prav nič nas ni sram, da smo bili aktivni v stavkah, v političnih bojih in povsod, koder se je šlo za borbo proti stranki?

Mar ni Thomas kancler, ne sam z njimi in da cenimo njihovo delo?

Nacelna izjava soc. stranke je ostala na konvenciji soci. stranke v Clevelandu bistveno nespremenjena. V nji je načelo nasprotovanja vojni absolutno naglašeno. Za boj proti vojni se deklaracija izraža za generalno stavko.

Mar niso také stavke same na sebi nasilje?

Ali jih bo oblast dovolila, in če jih ne bo, kaj potem? Na podlagi določb stranke je dolžnost vsakega socialističnega pomačajo.

Naša socialisti v Ameriki imamo pokazati ogromno. Najboljši koledar, najboljšo pravomajsko revijo, najboljši politični list, najboljšo knjigarno in tudi najboljšo kulturno ustanovo.

Prav nič nas ni sram, da smo bili aktivni v stavkah, v političnih bojih in povsod, koder se je šlo za borbo proti stranki?

Mar niso také stavke same na sebi nasilje?

Ali jih bo oblast dovolila, in če jih ne bo, kaj potem? Na podlagi določb stranke je dolžnost vsakega socialističnega pomačajo.

Naša socialisti v Ameriki imamo pokazati ogromno. Najboljši koledar, najboljšo pravomajsko revijo, najboljši politični list, najboljšo knjigarno in tudi najboljšo kulturno ustanovo.

Prav nič nas ni sram, da smo bili aktivni v stavkah, v političnih bojih in povsod, koder se je šlo za borbo proti stranki?

Mar niso také stavke same na sebi nasilje?

Ali jih bo oblast dovolila, in če jih ne bo, kaj potem? Na podlagi določb stranke je dolžnost vsakega socialističnega pomačajo.

Naša socialisti v Ameriki imamo pokazati ogromno. Najboljši koledar, najboljšo pravomajsko revijo, najboljši politični list, najboljšo knjigarno in tudi najboljšo kulturno ustanovo.

Prav nič nas ni sram, da smo bili aktivni v stavkah, v političnih bojih in povsod, koder se je šlo za borbo proti stranki?

Mar niso také stavke same na sebi nasilje?

Ali jih bo oblast dovolila, in če jih ne bo, kaj potem? Na podlagi določb stranke je dolžnost vsakega socialističnega pomačajo.

je, da se člane v naprej varuje. Če so skleplili podpirati Roosevelta in Lehmana, je to njih stvar. Gotovo imajo za svoje stališče tehtne vzroke.

Anton Zornik.

(Urednik se komentirja na izvajanja ogne, zato da ne bo treba novega od

EUROPE HEADS TOWARD WAR

The Issue Between Democracy And Dictatorship Is Sharply Drawn.—
International Rivalries Herding Workers For Another Slaughter

Looking across the Atlantic, even the shortsighted can see the ultimate consequences of capitalism. The system for which American mothers and fathers have been voting all their lives is heading the old world toward war. Eventually a war of any magnitude in Europe will mean a world war in which American boys will be slaughtered, American democracy sacrificed and American culture, along with the culture of the mis-named "civilized" world, will be wiped away.

Only the personal fear which the European ruling class fear for themselves and for their profit-taking racket stands in the way of an open break which will shatter the human race. And some day it is not improbable that one of Europe's self-glorified dictators will forget to be afraid.

Already the lineup in Europe is sharply drawn. The issue is between democracy and dictatorship. Nations which have permitted themselves to be subjugated and regimented under the heel of fascism are on one side. Nations which are still ruled by some semblance of popular will are on the other. The map of Europe is gloomy portent of disaster.

Here the people of the world have an eloquent example of what happens when the human race permits fundamental injustice to drag along to its final collapse. The workers of Europe, like the workers of America, did not unite for the abolition of the private-profit system. In the old world, as in the new, they were interested in immediate issues, in making life better for themselves within the framework of a system

which was heading toward destruction. They were divided into factions by petty differences. They reacted only to misery or to transient gains. And now the international rivalries which capitalism engenders is herding them toward slaughter.

Fascist Italy sends munitions to crush a people's government in Spain. Nazi Germany sends warships to comfort and aid Spanish fascists. Italy, Germany and Austria join hands for an assault against other nations with the rape of Russia as the final objective. France sends airplanes to the Spanish border. Britain sends assurances of sympathy to France. How soon will it be before the shooting begins? Who can tell?

Reading Labor Advocate.

JSF PLANS DISTRICT YOUTH CONFERENCES

"We must do something for the Labor movement among our Youth," was the verdict of the eleventh regular convention of our Federation. The Executive Committee took action and delegated Alice Artach, Anton Gorden and John Rak to prepare a plan.

They did and it was approved. Three regional conferences are going to be held in November in various parts of the country as a starting point.

To one, which will be held in Chicago our Youth will be invited from Sheboygan, Milwaukee, West Allis, Kenosha, Waukegan, La Salle, Oglesby, Springfield and St. Louis, Mo.

For Cleveland, the young people will be invited from Girard, Barberston, Akron, Lorain, eastern Ohio and Detroit, Mich.

For the conference in Western Pennsylvania all the young people in

that district will be invited.

Tentative plans for these meets have been drafted to embody a series of topics for discussion such as Unionism, Cooperatives, Fraternalism, Labor Political Action, War and Fascism etc. Organization committees will be set up in various districts to direct the work and carry on all necessary plans.

A start has been made to coordinate the young people for an understanding of economic and political problems. These problems are important to the every day life of all workers. Every comrade and friend is urged to cooperate, boost and rally the young people for these conferences.

Watch for further announcements.

It Should Be Labor Day

Hitler visited a fortune-teller. She read his palm and shook her head.

"Bad news. You are going to die on a Jewish holiday."

"Me? On a Jewish holiday? How's that?"

"Any day you die will be a Jewish holiday."

cultural Workers, "There is a world of difference between a heartless employer, and a heartless armed employer in complete control of the armed police force. There is a world of difference between fighting hunger alone and fighting sudden death." The workers in the cotton fields have found out that their fight has just begun, and that they must fight together. It is this that perhaps accounts in part for the statements of sheriffs and planters in several counties, to the effect that "there has been no evidence of a strike." Besides attempting to deceive interested outsiders these gentlemen are also whistling to keep up their courage.—The New Republic.

SUPPRESSED BY DEMOCRATS

Despite the conflicting reports from the area affected by the Arkansas share croppers' strike, which the union recently ended, two results are already apparent.

Wages were raised in some cases from 50 cents to as much as \$1.25 a day, although it is impossible to verify the claim of the Southern Tenant Farmers' Union that they were raised in all localities. And, for the first time in history, a few of the planters have signed union contracts.

The second result, and in the long run much the more important one, was that the strikers learned what they were up against. As it is put by Gardner Jackson, treasurer of the Washington Committee to Aid Agric-

LABOR MUST ORGANIZE TO PROTECT ITSELF

Milwaukee, Wis.—Labor is becoming more aware of the fact that it is being tossed about like a rag during industrial strikes and that it needs protection. What sort of protection can a worker get? The answer to this question is industrial and political organization. The Socialist Party and labor unions seek to protect workers from insecurity and inhuman conditions.

Often one hears something like this: "Oh, I was forced to join the union in order to keep my job. I didn't care to, but what else could I do? After all, I want to keep my job."

Such people shouldn't be allowed to join unions, because they are the first ones to break away from them when they see their chance.

Socialism tends to protect labor. It propagates collective bargaining and production for use and not for profit. Capitalism is based on private ownership of all commodities. It tries to get as much profit as possible out of the workers. Apparently for this reason the two are enemies. In other words "Socialism is every working man's friend and protector, while Capitalism only pretends to be your friend." That is the difference between them two.

The middle class workers are often opposed to Socialism. They feel in-

dependent of our economic system and don't care how much it exploits the workers. More often than not, these people are also opposed to labor unions. They fail to realize that even if they are small business men, managers, foremen etc., the capitalist system exploits them as well as the common workers.

Louise B. Jurezyk.

THE PRESS ON SPAIN

"Ever since the February election the Hayes News Agency has been feeding the French papers with exaggerated tales about Spanish atrocities in order to frighten the middle class vote away from the French popular front. The Hearst press took up the campaign in America and streamer headlines gave daily reports about the horrible acts and sacrifices perpetrated by the Marxists. Even the New York Times printed a front page story on June 17 about thirty-six churches which were burned within forty-eight hours when actually not a single such incident took place in the whole of Spain during these two days... Every morning the Madrid government fell afresh in the pages of the New York American... We have rarely seen a more revealing example of wishful thinking."—New York Nation.

THE A. F. L. DECISION

Old Policy Of Craft Unionism Cannot Organize Key Industries In America

By Norman Thomas

A blind man can see that a split in the AFL will inevitably lead to a war between rival unions in various trades and industries out of which the bosses, and only the bosses, will profit. Intelligent delegates to the next AFL convention may still have it in their power to avert a split or mend it, and every pressure should be put upon them to that end.

Greatly as we desire unity we must, however, insist that if worse comes to worst, a split is better than paralysis or a return to the old line policy under which the main concern of the AFL seemed to be for the peace and per capita of the old line AFL should have been doing.

My guess is that if there is a split the new and vigorous forces now organized in the Committee for Industrial Organization will pretty rapidly win the field.

Basic Issues

Naturally there has been and will be a great deal of legalistic argument concerning the right of the AFL executive council to suspend the CIO unions. This argument has importance, but rank and file workers must not lose sight of the primary issue. That is not legalistic. It concerns the vitality and health of the American labor movement.

Until the CIO began to push the work of organizing the heavy industries, which happen to be the key industries in America, there was every reason to believe that in this field the victory would go to the company unions, the complete open-shop, and ultimately to Fascism. The AFL was not doing the job. It could not do the

Louisville Courier Journal.

LAWN PARTY AUGUST 29 AT SLOVENE LABOR CENTER

Chicago, Ill.—On Saturday afternoon and evening, August 29, a

Lawn Party will take place at the Slovene Labor Center. The arrangements committee of branch No. 1 JSF, in charge of this affair invites all comrades and sympathizers to attend.

The lawn will be decorated with lights, enabling band players and those wishing to remain outside a pleasant evening. Tables and chairs will be set up for your convenience and comfort. In the hall, music for dancing will be provided. Everything

is being done to assure you a fine evening.

One of the main attractions at this Lawn Party will be the drawing for a brand new bicycle that will be given away. Quite a number of our comrades have already sold several books of tickets for the benefit of our Lawn Party. Others that still have them are urged to speed up their sales.

Don't forget. Reserve Saturday,

August 29, and attend our Lawn Party. Have your friends come along with you. There will be no admission charge. —Pub. Committee.

CAN SHE BEAT HIM OFF?

SOCIALISTS AND ROOSEVELT

New Deal Measures Only An Effort To Increase Profits. — Socialism vs Capitalism Is Real Issue

By Joel I. Seidman

The New York right-wing Socialists who left the Socialist Party several months ago have now pledged their support in this year's election to President Roosevelt and Governor Lehman of New York. This was done through affiliation with the American Labor Party's Non-Partisan League.

Support of capitalist politicians such as Roosevelt and Lehman is bad enough in the case of workers who are not politically conscious or who lack a basic social philosophy. In the case of lifetime Socialists it is inexcusable.

Roosevelt has always been a believer in capitalism, with a few minor reforms to help it to function a bit more effectively. He has indeed sought the support of labor, but in the manner of a shrewd politician seeking support from all groups at once.

Each of his measures has been hopelessly inadequate. The NIRA was primarily an effort at regulation of business by business, in order to increase profits. The A. A. A. sought higher prices for farmers by paying them to produce less, at a time when huge numbers of city dwellers lacked abundant good food. And so on, through the entire list of New Deal measures.

Even those poor measures were held unconstitutional by the Su-

preme Court, and a like fate will await any reform bill passed in the future. Roosevelt, by refusing to fight the Court, or make any effort to increase the powers of Congress, is making his second administration even less effective than the first.

What is there here for Socialists to support? It is true enough that Roosevelt is to be preferred to Landdon, the Hearst nominee who openly favors company unions. But the job of Socialists is not to support the lesser evil among capitalist politicians. Along that path lie futility and failure.

Our job is to educate and organize for Socialism, with greater energy and devotion than ever before. Our job is to raise in this campaign the clear-cut issue of capitalism vs. socialism. Let other compromise and surrender their principles. Our allegiance is to a cooperative commonwealth and a workers' world. A few thousand recruits to socialism are worth more than a million extra votes for Roosevelt.

A labor party is indeed to be desired. But it must be a genuine labor party, making a clean break with the parties of the bosses. When a genuine mass party of labor is formed to fight all Democrats and Republican candidates, Socialists will be eager to cooperate with it.

Until then we will organize and educate for socialism.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH

Hitler retreated before the assault of a couple of non-aryan negroes in the Olympic games at Berlin last week. No sir, Hitler couldn't possibly stand to face the negro marvels from the United States who performed so brilliantly and Jesse Owens in particular. Hitler had to hide his face, or else, what would the thousands of spectators have to say about all his preachings that only the German race is fit to rule? Yes, and what would the millions of his blind followers whisper if Hitler stood up like a man and congratulated America's thrilling performer? He'd rather snub America than acknowledge the greatness of its negro athletes.

Which makes us querulous as to what the Germans now think and say, anyway, about Hitler's theory of aryan supremacy in the face of what the negroes did? I know that America didn't think anything seriously wrong with the incident because we, too, are inclined to say that it was only a negro and negro's don't count for much even in our own country. No doubt, had that happened to a white American there might have been some fur flying. As it is, only a scant report was printed and they let it go at that. Only radical and liberal papers pointed out the lesson from the incident. We were opposed to America's participation in the Olympics because they were held in Nazi Germany where honesty and decency was shackled by Hitler's bloodthirstiness. We expected no less an affront to the American team than it received. An affront it was to the whole team and to the United States for weren't the colored athletes part of the American team and didn't the American team represent all of us?

America and Americans, because of their own peculiar superiority feelings over the exploited negroes will just forget the incident. Those who know of the injustice of Hitler's band of thugs and criminals will condemn it and work with added zeal to spread the doctrine of internationalism.

The strife in Spain is taking more of the valuable lives of the sturdy radicals and Socialists. We'd like to see France quit trying to get Germany and Italy into a neutral pact. She ought to help the loyal forces by supplying the necessary means to wage a successful struggle.

NEW CAMPAIGN LITERATURE

The fight is on, says a press service from National Office of the Socialist Party. Campaign material is now ready and new literature is available. Some of the new leaflets are:

Emancipate—Youth From Toil—Old Age Fear. Norman Thomas' speech to the Townsend convention. Price: 5c each, 50c for 12, \$3.50 per 100 copies.

"You Can't Cure Tuberculosis With Cough Drops!" Radio speech by Norman Thomas. Price: 35c for 100, \$1 for 300, \$3 per 1000.

Platforms. Leaflet edition, suitable for distribution at meetings or for enclosure in large No. 10 envelopes. Price: 35c for 100, \$1 for 300, \$3 per 1000.

Campaign Buttons. Three arrow design. Button reads "Vote for Thomas—Nelson—Socialism." Price: 15c for 12, \$1 per 100, \$7.50 per 1000.

Farmers, Where Are You Going? An analysis of farm problems and of proposed solutions by George A.

Nelson, Socialist candidate for vice president. Price: 10c each, 50c for 12, \$3.50 per 100 copies.

"Is The New Deal Socialism?" Radio speech by Norman Thomas. Price: 2c each, 1c each for ten or more.

"You Can't Cure Tuberculosis With Cough Drops!" Radio speech by Norman Thomas. Price: 35c for 100, \$1 for 300, \$3 per 1000.

Send your orders to the Socialist Party, 549 Randolph St., Chicago, Illinois.

THE FORGETFUL LEAGUE

The American Liberty League, which claims to be so anxious to preserve individuals' freedom, forgot about the 20th anniversary of Tom Mooney's frame-up.